

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำน้ำสมุนไพร Development of Local Curriculum Entitle “Making Herbal Drink”

ณัฐพล อัมรัตน์¹ ผศ.ดร.ทัศนีย์ ประสานตรี² และ ดร.มนตรี อนันตรักษ์³

Nuttapon Ammarat,¹ Asst. Prof. Dr. Tatsana Prasantree² and Dr. Montree Anantarak³

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² ค.ด. (ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

³ ค.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) อาจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแพงสะพัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 1 ห้อง จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียน แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เกิดจากการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเท่ากับ 2.76 อยู่ในระดับดี 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพรเท่ากับ 4.44 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น / การทำน้ำสมุนไพร / ทักษะกระบวนการทำงาน / ความพึงพอใจ

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) Study Prathomsuksa 4 students' working process skills and, 2) Investigate the students' satisfaction on learning the local curriculum. The samples were 14 Prathomsuksa 4 students studying at Ban Phaengsapang School under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 2 in the second semester in the academic year 2011. The instruments used in this research were the test of working process skills and the satisfaction questionnaire on learning the local curriculum entitled 'Making Herbal Drink'. The statistics employed in data analysis were mean, standard deviation, and percentage. The results revealed that 1) The Prathomsuksa 4 students' working process skills based on the learning of the local curriculum entitled 'Making Herbal Drink', was at 2.76 which was considered as a good level, and 2) The students' satisfaction on learning the local curriculum was at 4.44 which was considered as a high level.

Keywords : Development of Local Curriculum / Making Herbal Drink / Working Process Skills Satisfaction

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนั้น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ ด้านคุณภาพของผู้เรียนผู้เรียนเข้าใจการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน มีทักษะการจัดการ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทำงานอย่างเป็นระบบและมีความคิดสร้างสรรค์มีลักษณะนิสัยการทำงานที่ขยัน อดทน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีมารยาทและมีจิตสำนึกในการใช้น้ำไฟฟ้าอย่างประหยัดและคุ้มค่าเข้าใจความหมายวิวัฒนาการของเทคโนโลยีและส่วนประกอบของระบบเทคโนโลยี มีความคิดในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ อย่างหลากหลายนำความรู้และทักษะการสร้างชิ้นงาน ไปประยุกต์ในการสร้างสิ่งของเครื่องใช้ตามความสนใจอย่างปลอดภัย โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยี ได้แก่ กำหนดปัญหาหรือความต้องการรวบรวมข้อมูล ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 3 มิติ หรือแผนที่ความคิด ลงมือสร้าง และประเมินผล เลือกใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยการแปรรูปแล้วนำกลับมา ใช้ใหม่ เข้าใจหลักการแก้ปัญหาเบื้องต้น มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูลเก็บรักษาข้อมูลสร้างภาพกราฟิก สร้างงานเอกสารนำเสนอข้อมูล และสร้างชิ้นงานอย่างมีจิตสำนึกและรับผิดชอบต่อผู้อื่นและเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพรวมทั้งมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 8)

จากการศึกษาลักษณะของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ที่หลากหลายและเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานมีการร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับคุณครู ผู้เรียนกับบุคคลในท้องถิ่น และให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากรในท้องถิ่น การจัดการกระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบัน มุ่งเน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียนโดยเปิดโอกาสให้เลือกรับรู้ตามความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ และการนำความรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ รวมทั้งปลูกฝังความมีคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิธีการจัดการเรียนตามความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมให้ มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการเรียนรู้พัฒนาความสามารถ ในการแสวงหาความรู้

และการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่รวมทั้งปลูกฝังความมีคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิธีการจัดการแบบบรรยาย การสอนทักษะปฏิบัติ, การสอนอภิปราย, การสอนสัมมนา และการสอน โดยให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2544 : 114-118)

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 10 (พุทธศักราช 2550-2554) จึงได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาขึ้นมาข้อหนึ่งว่า การจัดการศึกษาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล สิ่งแวดล้อม และคุณค่าของสังคมไทยเพื่อสร้างความเจริญเติบโตอย่างสมดุลทั้งด้านสังคม การเมืองการปกครอง เพิ่มศักยภาพของมนุษย์โดยเฉพาะด้านการศึกษา จะต้องสร้างคนให้รู้จักสร้างงานด้วยตนเอง มีโอกาส ทำงานในท้องถิ่นของตนเอง การจัดการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมุ่งให้ผู้เรียนรู้คุณค่าของภูมิปัญญา ท้องถิ่นของตนเอง และวัฒนธรรมของสังคมไทย รู้จัก เลือกวิทยาการและวัฒนธรรมจากภายนอกที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงสนับสนุนให้ครูจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นขึ้น ใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนในมาตรา 27 ซึ่งมีเนื้อหาว่าให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางขึ้น การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ จำเป็นต้องอาศัยความรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการคิด การปฏิบัติและการสร้างสรรค์ของผู้รู้ ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ทำงานร่วมกันอย่างมีกลยุทธ์ และใช้กระบวนการทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานรวมทั้งการพัฒนาผลผลิต หรือวิธีการใหม่ๆ และเน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและใช้พลังงานอย่างมีคุณค่า และใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างงานให้ มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น การเรียนรู้ที่ยึดงานการแก้ปัญหาเป็นสำคัญ บนพื้นฐานของการใช้หลักการทฤษฎี และการปฏิบัติเป็นหลักในการทำงานและการแก้ปัญหา งาน ที่นำมาฝึกฝนเพื่อ บรรลุวิสัยทัศน์ของกลุ่ม เป็นงานเพื่อ การดำรงชีวิตในครอบครัว สังคม และเพื่องานประกอบอาชีพ ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนตามกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝัง พัฒนาให้มีความรู้มีคุณภาพ และรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มช่วยเหลือ กันแก้ปัญหา จึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการบูรณาการระหว่าง ความรู้ ทักษะ และความดีที่หลอมรวมกันจน ก่อเกิดเป็นคุณลักษณะที่ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ และเป็นการสร้างรายได้ระหว่างเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. 2544 : 34)

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้กับการทำงานอย่างถูกต้องเหมาะสมคุ้มค่าและมีคุณธรรมสร้างและพัฒนาผลผลิต ผลิตภัณฑ์วิธีการใหม่ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะมีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่า และมีเจตคติที่ดีต่องาน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมเป็นพื้นฐาน ได้แก่ ความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน อันจะนำไปสู่ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมกระทรวงศึกษา. 2545 : 2)

ผู้วิจัยได้สังเกตสภาพทั่วไปของชุมชนที่อยู่ในเขตบริการโรงเรียนบ้านแพงสะพัง พบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องของสมุนไพร นอกจากนั้นสมุนไพรที่พบอยู่ในชุมชนบ้านแพงสะพังยังมีมากและมีคนในชุมชนนำสมุนไพรบางส่วน เช่น กระเจี๊ยบแดง ว่านหางจระเข้ ตะไคร้ ใบเตยหอม ดอกอัญชัน มะตูมอ่อน ใบบัวบก และพืชสมุนไพรอื่นที่มีอยู่ในชุมชน นำมาทำน้ำสมุนไพรใช้ในการบำรุงร่างกาย และดื่มเพื่อดับกระหายทางโรงเรียนบ้านแพงสะพังได้เล็งเห็นคุณค่าและประโยชน์ของสมุนไพรเหล่านี้ เพื่อเป็นการสืบทอดจากคนในชุมชนรุ่นเก่าถึงคนในปัจจุบันไม่ให้สูญหาย และสมุนไพรยังมีประโยชน์ต่อร่างกาย ทั้งยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความชำนาญการด้านสมุนไพรมีส่วนร่วมในด้านการให้ความรู้เพิ่มเติมด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำน้ำสมุนไพร ขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมุนไพรและสามารถทำน้ำสมุนไพรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เกิดจากการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำน้ำสมุนไพร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำน้ำสมุนไพร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร มี 1 เรื่อง คือ เรื่องสมุนไพรน้ำ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดทำน้ำสมุนไพร มีทั้งหมด 7 เรื่อง คือ การทำน้ำตะไคร้, การทำน้ำใบบัวบก, การทำน้ำใบเตยหอม, การทำน้ำดอกอัญชัน, การทำน้ำว่านหางจระเข้, การทำน้ำขิง และการทำน้ำกระเจี๊ยบแดง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบ คือ มีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว และมีการวัดก่อนการทดลอง 1 ครั้ง และวัดหลังการทดลอง 1 ครั้ง (One Group Pretest Posttest Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มเครือข่ายวินพระบาทมราช-สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 5 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 123 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแพงสะพัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554, 1 ห้องเรียน จำนวน 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียน
2. แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตรวจให้คะแนนและบันทึกผลไว้
2. ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างแล้วทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตพฤติกรรม ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้แบบวัดทักษะกระบวนการทำงานที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

4. หลังการทดลองใช้หลักสูตรตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทดสอบ และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำน้ำสมุนไพร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาคะแนนระดับคุณภาพของทักษะการทำงานของนักเรียนด้วยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เกิดจากการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร โดยใช้แบบวัดทักษะ นักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.76 อยู่ในระดับดี

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำน้ำสมุนไพร โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวัดทักษะกระบวนการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เกิดจากการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนักเรียนมีทักษะกระบวนการทำงานอยู่ในระดับดี ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านทักษะกระบวนการในการทำงาน ด้านความรู้และรักการทำงาน ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงาน และด้านผลงานการปฏิบัติกิจกรรมด้านทักษะกระบวนการในการทำงาน โดยนักเรียนเป็นผู้วางแผนงานเองเป็นกลุ่มมีการวางแผน ในการปฏิบัติกิจกรรม ทำให้นักเรียนตั้งใจ เอาใจใส่ในการปฏิบัติกิจกรรมความสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม เกิดความคล่องแคล่วในการ

ทำงาน ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด ด้านความรู้และรักการทำงานนักเรียนมีความขยันอดทนในการปฏิบัติกิจกรรมมีความรับผิดชอบในปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันมีความคิดสร้างสรรค์การทำงานตาม ขั้นตอน ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรมในการทำงานครูสร้างให้นักเรียนมีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความรอบคอบ และด้านผลงานการปฏิบัติกิจกรรมครูคอยตรวจสอบคุณภาพของงาน ปฏิบัติงานทันเวลาที่กำหนด และสามารถนำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ได้ดี ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลหลังปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงกมล มหาโยธี (2553 : 161) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปลือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปลือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับเฉลี่ยร้อยละ 96.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภารัตน์ ปาละลี (2550 : 145) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องฝ้าย้อมครามช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเตือศรีโพธิ์พลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับ ร้อยละ 83.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ 70

2. ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ผู้วิจัยเน้นการทำงาน ที่เป็นทักษะกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญ ประโยชน์ของสมุนไพร และการทำน้ำสมุนไพร นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นตัวช่วยในการจัดกิจกรรมมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักเรียน และใช้สื่อการเรียนรู้ที่สามารถคัดสรร ลงมือเลือกวัตถุดิบด้วยตนเองและได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้จากชุมชน อินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังมีการเสริมแรงทางบวก เช่นการให้กำลังใจกับนักเรียน กล่าวคำชื่นชม ให้ความรักความเมตตาแก่นักเรียน ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนและมีความพึงพอใจต่อการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรม ตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทำน้ำสมุนไพร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงกมล มหาโยธี (2553

: 161) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปลือยทานตะวันพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขจรร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์ ราษรี (2553 : 181) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องการนวดแผนไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขจรร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจ ของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาเรื่องการนวด แผนไทย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมรัตน์ เชาวโชติ (2551 : 113) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากใยกล้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่ามีความพอใจในระดับมาก ทั้งนี้เป็นผลอันเนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนเชื่อถือได้ ซึ่งตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และวัยของผู้เรียน สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการทำน้ำสมุนไพร ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติงาน รวมทั้งศึกษารายละเอียดต่างๆ ของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรอาจยืดหยุ่นเวลาให้เหมาะสมกับกิจกรรมโดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติ ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมากที่สุด เพื่อให้เกิดทักษะ และความชำนาญโดยมีผู้สอนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และปฏิบัติ

3. ควรเตรียมสื่อให้พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำหลักสูตรท้องถิ่นเล่มนี้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอื่นเพื่อศึกษาประสิทธิภาพอีกครั้งหนึ่ง

2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำน้ำสมุนไพร ที่มีหลากหลายรูปแบบ โดยจัดเป็นหลักสูตรบูรณาการ มีการเชื่อมโยงกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

3. ควรศึกษาวิจัยตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความตระหนัก การเห็นคุณค่าในวัฒนธรรม และความคงทนของทักษะ หรือความรู้ในการเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2544) **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) 2545**. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.

เฉลิมรัตน์ เชาวโชติ. (2551). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์จากใยกล้วย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ดวงกมล มหาโยธี. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องการทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเปลือยทานตะวันพิทยาสรรพ์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). **เทคนิคและการสอนอาชีพศึกษา**. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สุภารัตน์ ปาละลี. (2550). **หลักสูตรสถานศึกษา เรื่อง ฝ้าย้อมคราม ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนเตือ ศรีไพรวัลย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขจรรเขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อนงค์ ราษรี. (2553). **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่อง การนวดแผนไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โรงเรียนบ้านฝาง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.